

NÉPNEVELŐ.

KATH. NEVELÉS-OKTATÁSÜGYI LAP.

Megjelenik a szorgalmi időben minden szombaton.	Főszerkesztő és laptulajdonos:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Előfizetési ár: Egész évre 4 frt Fél évre . . 2 frt	Dr. KOMLÓSSY FERENCZ.	BUDAPEST VI., Éresek-utca 2. szám.
Felelős szerkesztő: ZELLIGER VILMOS.	Főmunkatársak: Cenner Lajos és Györffy Lajos.	

TARTALOM: Az év alkonyán. Peregrinus. — Német nyelv a népiskolában. Eperjessy István. — Kath. tanítók nagygyűlése. — Tárca: Ujévkor. Cenner Lajos. — Irodalom és művészet. — Vegyesek. Felhívás előfizetésre. — Humor. — Szerkesztői telefon. — Hirdetések.

Az év alkonyán.

Megint egy esztendőre borult a mult fátyola! Örök időktől fogva tűnnek az évek a feledés homályába. Az isteni adomány — a szellem — felebbenti a mult fátyolát s felkutatja a feledés homályába tünt éveket.

Egy évvel öregedtünk . . . egy lépéssel közeleddünk a sirhoz!

Illő, hogy mielőtt hosannával fogadnók az új — 1893-ik — évet, bucsúzásul egy rövid visszapillantást vessünk a letűnő évre, számon kérve a terhére rótt és javára irt eseményeket és számot adván magunkról — magunknak.

Mennyi szép reménnyel kecsgetett ez év . . . értekeztek, s mennyi csalódást hagy maga után most, mikor tőlünk örökre távozik?

De számoljunk csak a bucsúzó évvel!

Most, mikor már végperceit éli, mi tanítók nyugodt lélekkel s minden érzékenykedés nélkül elmondhatjuk, hogy eseményeiben való ismétlődését általánosságban véve nem kívánjuk, legfeljebb 12 hónapját sajnáljuk. De legyünk igazságosak! — Van, a mi bennünket, kath. tanítókat, mégis jobb véleményre hangol a letűnt év iránt, egy eseménye miatt, s ez a nm. magyar püspöki kar által kegyelmesen engedélyezett megtartása a *Magyarországi kath. tanítók országos nagygyűlésének*.

A legmélyebb hála és fiúi hódolat szavaival áldoztunk és adózunk most egész Magyarország nm. püspöki karának, rendületlen bizodalommal lévén eltelve az iránt, hogy a kath. tanítók e nagygyűlése ugy a kath. tanügyre, mint annak az ügyért lelkesülő szerény napszámosira egy jobb jövő alapját fogja megvetni.

Erőt ad annak tudata, hogy reményeink meg fognak valósulni!

De mit szólunk ahhoz a bizonyos 300 frthoz, mit az állam most újból nekünk szán?! Ezelőtt 25 esztendővel is meg volt már ez alamizsnának se sok, de tanítói fizetésnek elkeresztelt minimum — *papiron, s meg van* most egy negyedszázad után — *ígérve*.

A haladást és műveltséget akarjuk, de a biztos kenyérről nem gondoskodunk; pedig mind a hármat nyújtani kellene mindenkinek s különösen nekünk — kenyeret. Ha igaz az, hogy csak a megelégedett ember boldog, akkor nekünk tanítóknak, kik a haladásnak nemcsak bámulói, de ugy ennek, mint a műveltségnek fontos tényezői, közremunkálói, sőt bizvást mondhatom, alapvető eszközlői s eszközei vagyunk, legkevésbé lehetünk boldogok, nem lévén a legkisebb okunk sem megelégedetteknek lehetni.

Szerény, de messze kiható horderővel bíró (s eddig alig-alig meghallgatott) óhaja a tanítónak az, hogy adassék meg neki a mód a *tisztességes megélhetésre*, hogy a haladás és művelődés e lenézett és mellőzött factorának lenne kenyere is. Mig hazánk huszonnévezernyi tanítóságából 5278 tanító (a hiteles miniszteri kimutatás szerint ez esetben *huzalgó numerus!*) a szó szoros értelmében ezt — a kenyeret — nélkülözi, addig ne kívánjuk a műveltséget Karpátoktól Adriáig oly rózsás színben látni, mint azt láthatnánk s látnók is akkor, ha nem emnyi, de egyetlen tanítója sem volna széles a hazának, ki nem egyébért, csak kenyérért esdekelné.

A magyarországi tanítóság összességének 24 százaléka nyomorog. Hisz ez a szellemi és nemzeti (gyarapodás után sóvárgó) élet ellen elkövetett uzsora, mely a nemzettest hatalmas tőkét támadja meg! De hát a 300 forintot majd meghozza az új esztendő. Hanem erre is elmondhatjuk a költővel:

Multadban nincs öröm,
Jövődben nincs remény . . .

Félre a panaszszal! — Vállvetve, összpontosított erővel s rendületlen hittel kezdjük az új jövőt, az új évet — s ha magunknak nem is, legalább gyermekeinknek nyújtunk reményt, megkezdvén egy szebb jövőt, melynek gyümölcseit talán unokáink élvezendik.

Mert szegénynek drága kincs a hit,
Tünni és remélni megtanít.
S neki míg a sir rá nem lehel,
Mindig tünni és remélni kell.

Azért kedves pályatársaim! állásunkkal járó türelemmel reméljük a legjobbat s legyünk eltelve megingathatlan hittel az iránt, hogy szent ügyünk — a kath. tanügy — diadalmas hódításokat fog tenni s a mi sorsunk is jobbra fog fordulni. Kössük alapos reményeinket a *megtartandó Magyarországi kath. tanítók első nagygyűléséhez*, mely a kezdet nehézségeivel küzdve bár, de mégis törje meg azt a közönyt, mely még oly sok oldalról gyengíti erőnket s szüntesse meg végképpen a nézet eltéréseket, hogy erőnket egyesítve az ügy érdekében mi — különösen mi — is hasznosan befolyva, közremunkálhassunk.

En várom, örömmel várom az újévet, az új időt, mely reményeinket részben betöltve egy új jövő alapjának lesz introitususa.

Szilveszter napján búcsuzom tőled te elmúlt esztendő, s a kötelesség intő szózatán hallgatva megragadom vándorbotom, hogy pályám rögös útján elinduljak az új esztendő sok reményt nyújtó, de homályos útjára.

Szent ügyünk iránt táplált reménnyel üdvözljük az új évet!

E remények beteljesülését lelke mélyéből óhajtja s a kedves olvasónak pedig *boldogabb újévet kíván*
Peregrinus.

Német nyelv a népiskolában.

A mint lapunk m. t. olvasói már értesültek, a budapesti hivatalos tanítótestület decz. 8-án értekezleti közgyűlést tartott Jenny József elnöklete alatt. Egyedüli tárgya »A góth (német) betűk kiküszöbölése« s e helyett a német írás-olvasásnál a

római betűk használata volt. Többen szóltak e kérdéshez. Radó V. fenn óhajtja tartatni a góth betűket a köznépre s a velünk egy kenyéren levő Ausztriára való tekintettel. Dr. Csapody szemorvosi szempontból helyesli Kárpáti indítványát, Lederer (!), Schön (!), dr. Zsengeri, Minke szintén az indítvány mellett szólaltak föl. Nunc venio ad fortissimum! Dr. Gööz József nemesak a góth betűket, de a német írás-olvasást és nyelvtant is ki akarja zárni a népiskolából.

A tanügy a reformok terén óriási léptekkel halad előre, a tanítás módszere, különösen a reális tárgyaknál ugyszólván elérte a fejlődés zenithjét s ime a főváros tanítóóságának zöme még eddig nem tiltakozott a német-írás olvasás tanítása, e paedagogiai absurdum ellen. A német írás-olvasás tanítása valóságos szégyenfoltja a magyar nemzeti népiskolának, botrányköve a módszeres tanításnak és gyászos hagyatéka a boldog emlékezetű Bachkorszaknak.

A magyar nemzeti népiskolában, a hol a magyar hazafias szellem, a hazafias érzés erős alappon való kifejlésztésére kell törekednünk, a hol minden kínálkozó alkalmat meg kell ragadnunk, hogy e törekvésünk más behatások által ne gyöngüljön vagy éppen meg ne hiúsuljon; ott a német nyelv tanításának helye nincs, nem lehet. A mi iskoláink, csak a magyar nyelvet, a magyar nemzeti műveltséget, a magyar hazaszeretetet vannak hivatva ápolni.

Utóvégre is tisztelt kartársaim, Magyarországon tényleg bekövetkezett ama idő, melyben ezen elvnek nemesak etikai tartalmánál fogva, hanem más nemzetiek sovínisztikus törekvéseinek ellensúlyozá-

TÁRCZA.

Újévkor.

Azt mondják, hogy az írónak a cikkeiből meg lehet ismerni az ő egyéniségét. Mindenki, aki gyakran ír, mondjuk hogy tárczákat, a maga modorát, gondolkozását, sajátosságait, vagyis mint az előbb fejeztem ki magamat, egyéniségét beleönti a cikkeibe. Innen van, hogy az ember a nélkül, hogy az aláírást nézné, három-négy sor elolvasása után már tudja, melyik írkász kerekítette ki a tárczát vagy a vezércikket. Sőt néha elég a címet elolvasni és már csalhatatlanul megmondhatom, hogy ki az írója. De aki ennyire vitte az irodalmi emberismeretet, annak már nagyon régi előfizetőnek, akarom mondani gyakorlott újságolvasónak kell lennie.

Miután — ha ki nem teszük a szűrőmet a szerkesztőségéből — még sokáig akarok a Népművelőbe dolgozni, a p. t. publikum amugy is meg fogja ismerni egyéniségemet, azért jobbnak találom előre megismertetni magamat és megvallani az én fővonásomat. Írói egyéniségemnek fősajátossága a lustaság. Ha kedden délre be kell adnom a tárczát a szerkesztőségbe, akkor vasárnap és hétfőn

még pihenek, kedden reggel pedig avval biztatom magamat, hogy van még idő délig. Mig egészen a körmömre nem égett a munka, addig nem tudok dolgozni. Nincs »ándungom«. Azt a bizonyos írhatnékságot, azt a gondolatok kavargását, mely a tollat az embernek a markába adja, a nagyolnivaló szerető irodalmárok úgy hívják, hogy hangulat, de bizony sokkal találóbb arra az, hogy *ándung*.

De bizony nemesak a Népművelő tárczáival vagyok úgy, hogy csak az utolsó pillanatban fogok hozzá, hanem más újságok cikkeivel is, ahova csak dolgozom. Ennek pedig éppen nem az az oka, mintha nem volna meg bennem a tárczázási hajlam vagy a cikkezési inger. Oh nem, sőt ellenkezőleg. Csak a gondolatok leírása az, amit nem szeretek. Ha úgy el kellene mesélni, vagy eltelefonozni a tárczát az olvasóknak, biztosíthatom a p. t. publikumot, hogy tizenkét hasábra valónál sohasem volna kevesebb a lapunk tárczája.

De most látom, hogy milyen nagy illettenséget követtem el, sietek is érte bocsánatot kérni. Hiszen én mindenfélét összebeszélek itt magamról, mikor a tárczairás keletkezését csak bevezetésnek akartam egy ujesztendői cikkhez.

A tavalyi ujesztendő napját akarom elmondani. Akkor is valami roppantul a körmömre égett munkán dolgoztam, el is felejtven azt, hogy mennyi embertársam van, akinek szíve mélyén az én cse-

sára, minden abdikáció vagy aposztázia nélkül érvényre kell jutnia. Nem a hangzatos szavak, hanem a tett ereje teszi nagygyá és erőssé a nemzetet.

A velünk egy kenyéren élő nemzet nem tanulja a magyar nemzet nyelvét, miért tanuljuk mi meg az ő nyelvét, vagy talán az általános műveltség lényeges kelléke, hogy valaki tájékolni tudjon? A mi népiskoláinkban csakis a magyar nemzeti és nem az általános műveltség alapjait rakjuk le.

Aki ragaszkodik a német nyelvhez, ápolja azt otthonában, a családi körben, de ne kívánja tőlünk, hogy mi a német nyelv kedvéért tönkre silányítsuk gyermekeink helyes nyelvérzését.

Mi a legszámbevehetőbb (és tisztességes eredetű) ellenvetésekkel mint pl. a közös haza iránti tekintet, a türelmesség stb. leszámoltunk, de egyetlen egy elfogadható érvet a német nyelv tanítása mellett még nem hallottunk.

Foglalkozunk nyelvészeti szempontból e kérdéssel. E tekintetben elég lesz egy tekintélyre a »Magyar Nyelvőr«-re hivatkoznom, mely a német nyelv hatásáról következőleg nyilatkozik: »A magyar nyelvben nem tett annyi kárt, szóképzését, szófűzését, szórendjét annyira meg nem rongálta, legsajátosabb nyelvtani és mondattani szabályait annyira ki nem forgatta a latin nyelvnek nyolcz százados uralma, mint amennyire tette mindezt, a német nyelv azon rövid egy század alatt, a mióta iskoláinkban tért foglalt, mióta Kazinczyék révén a német költészet is mintául szolgált költészetünknek, mióta a magyar tudományosságnak majdnem kizárólag a német tudós munkák lettek forrásává!«

Mennyire távol esik a német nyelv a magyar

észjárástól, mennyire eltompítja a magyar gyermek helyes magyar nyelvérzését a német nyelv tanítása, ezt behatóan fejtegetni fölösleges. Az iskola két-nyelvűsége oka annak, hogy a német gyermek nem tudja tökéletesen elsajátítani a magyaros kiejtést s viszont a magyar gyermek magyaros kiejtése tompul.

Mi egy nyelv tanításának célja? Egy nyelvnek szóban és írásban való elsajátítása s ennek sikere egyedül a helyes módszertől függ. Montaigne, Baco, Locke, Comenius, a mai paedagogia legjelesebb úttörői is hangoztatták ama elvet, hogy egy nyelvet csak gyakorlati módon lehet elsajátítani. A kezdő nyelvtanulásnak egyedüli és helyes módszere a direkt módszer.

Nálunk a német nyelv tanítását egyszerűen a német írás-olvasás tanításával kezdik meg. A magyar gyermeket megtanítjuk németül írni és olvasni, begyakoroljuk a gépies olvasást, a kinek ideje van értelmezni, s mi az eredmény az év végén? Az, hogy a gyermek olvas-olvas, de egy szót sem ért belőle, hogy mit olvasott. Ezt vezetem én paedagogiai botránykönek. Mit is akarunk mi attól a szegény nyolcz éves gyermektől, hisz saját anyanyelvéből sem bir elég szókincsessel, mert fogalomköre is csekély.

E paedagogiai bűnt még súlyosbitani akarja Kárpáti úr. Ő megtanítja gyermekeinket a latin betűk segítségével németül írni és olvasni, abba a helyzetbe hozván őket, hogy két évig (3 és 4 oszt.) fárassza a német írás-olvasás és nyelv tanításával, s ha a kezökbe adunk egy német könyvet, el sem tudják olvasni. Eddig, ha nem is értették, de legalább olvasták Mert ne gondolja ám Kárpáti úr,

kélységem boldogságának vágya háborog és hangos megnyilatkozást kíván, még pedig a fülem hallatára. Alig ülök le az íróasztalomhoz reggel hat órakor (máskor nem kelek mindig ily korán, de a dolog nagyon sürgetett, tíz órakor pedig a templomba akartam menni) kopogtatnak az ajtómon.

Ki lehet az ilyen korán? Csak nincs valahol baj a rokonok vagy a jó barátok között. Azok között hál' Isten nem volt semmi baj, de annál nagyobb volt nálam. A kopogtató a vicze-házmester volt (a budapesti bérkaszányákban ilyen is van), aki az eleje volt az azután megindult bucsújárásnak.

— Jó reggelt kívánok. Kipődri kisubiczkolt bajuszát, kettőt köhint és elkezd az ő pálinka-izü hangján.

— Ez új évnek hajnalán...

— Jól van, jól van. Dolgom van, hagyjon békét.

— Lemennek a csillagok, az égen egy sem ragyog...

— Itt van négy hatos, álljon odébb, mondtam már, hogy dolgom van.

Végre kibotorkál. A tinta azalatt megszáradt a tollamon, újra be kell mártanom. De még a cikknek a címét sem irtam le, már megint kopogtatnak Eszem ágában sincs szabadot mondani, de azért mégis betolja rezes ábrázatját és nyomtatott gratulációját a házmester, melyet néma hajlongások közt tart a kezében, félreismerhetlen gesz-

tusok kíséretében. Nem kérdezem, hogy mit akar, csak a zsebembe nyulok a bankóért.

— Itt van egy forint; más nem kell?

— Boldog újévet...

— Ne kívánjon, mert még egy forintot nem adok.

Házmester-kimenés, ajtó-bezárulás, csönd egy negyed fertályóraig. Akkor megint csilinget a vilányos csengetyű, lábcsozogás az előszobában, zörgés az ajtómon

— Ki az?!

Valami kötényes ember jön be otromba bókolással, természetesen gratulációs papirossal a kezében.

— Hát maga kicsoda?

— Ez újévnek hajnalán...

— Ki maga?

— A boldogság kikötője az életnek tengerén...

— Ki maga, ki maga? Az Istenért, mondja már, hogy ki maga?

— A tisztasági intézményt szolgálom, kérem alásan.

— Tehát szemetes kocsis? Igen? jól van. Itt van, elmehet.

Negyedórai pauza. Azalatt rendbeszedem összekuszált gondolataimat és leírok három sort. A negyedikbe még nem fogtam bele, már hallom a lábcsozogást. Illedelmes kopogás.

hogy a német vagy ha úgy tetszik goth betűk az orvosi véleményezések alapján kimennek a divatból. Németországban van egy törekvés, melynek ellenállásán megtörik a legtudósabb orvosok véleménye s ez a sovinizmus. A legdühösebb német sovinizsita. Bismarck herceg kancellárkodása idejében a miniszteriumban csakis oly beadványokat fogadtak el, melyek német betűkkel voltak írva, indokolva azt olyformán, hogy a latin betűk olvasása rontja Ő hercegsége szemét (?). Bismarck ma sem fogad el olyan levelet, mely nincs német betűkkel írva. Ily természetű érvelés mellett mitsem ér ám annak a Maas nevű berlini szemorvosnak a szakvéleménye.

De vannak még más mellékkörülmények, melyek mint valóságos ferdeségét a tanügynek tüntetik elénk a német nyelv tanítását. A tanítás módszere megköveteli, hogy a tanítandó tárgynál a fokozatosság elvét, a kellő átmenetet, a folytonos ismétlést szem előtt tartsuk. Ma a székesfővárosban a német nyelv még kötelezett tantárgy a népiskolában, míg később a középiskola, illetve gimnázium harmadik osztályában találkozunk csak ismét a német nyelvvél. E két évi szünet a német nyelv tanulásában éppen elég arra, hogy az illető tanuló azt, a mit a népiskolában úgy, a hogy megtanult — elfelejtse.

Magyarország nyugati megyéinek, továbbá a szepesi és szász népiskolák kivételével, a tananyag beosztásnál sehol sem fordul elő a német nyelv. Megtörténhetik (nem akarom állítani, hogy megtörtént), hogy egy vasúti tisztviselő az iskola év folyamán a fővárosba helyeztetik át. Debreczen népiskoláiban nem tanítják a német írás és olvasást s az illető tisztviselő fia, ki Debreczenben a

negyedik osztályból kitűnő látogatási bizonyítványt nyer, fölvételi vizsgálat nélkül nem vehető fel a negyedik osztályba, mert nem tud németül írni és olvasni. Ily abszurdum csakis a magyar nemzet páratlan türelmessége mellett történhetik meg.

A német nyelv utóvégre is csak szálka marad a magyar nemzet testében, mely szálka mindig nagyobb sebet és gyulladást okoz s midőn e gyulladás már akuttá vált, egy radikális operáció segítségével el kell távolítanunk e szálkát a nemzet testéből.
Eperjessy István.

Kath. tanítók nagygyűlése.

»Iskola« t. laptársunk legutóbb megjelent füzetében hosszabb cikket hozván a kath. tanítók orsz. nagygyűléséről, a nevezett lap érdemes szerkesztője *Ember Károly* figyelemre méltó megjegyzéseket csatolt hozzá, melyeket az eszmék tisztázása, álláspontunk megerősítése, és a közeledés akadályainak elhárítása végett egész terjedelmükben átvezünk.

»A magyar kath. tanítóság jobbjai ismét megújították a mozgalmat az orsz. kath. tanítógyűlés érdekében. Az »Iskola« f. évi nyolczadik száma egész terjedelmében közölte a bácsvidéki tanítóegyletnek e tárgyban a társegyletekhez intézett felhívását, valamint *Dreisziger* Ferencz kartársunknak, mint előadónak, terjedelmes felszólalását a gyűlésnek képviseleti alapon való megtartása mellett. Tudvalevő dolog másrésről az is, hogy az u. n. Komlóssy-féle országos mozgalom, melyet a kath. néptanítók tekintélyes többsége támogat, ellene van a képviseleti rendszernek és ezzel szemben az

— Ki az?

Czilinderes úr jön be. Hm. Ki lehet ez? Vízit ilyen korán?

— Örülök, hogy van szerencsém. Minek köszönhetem a kitüntetést? Miben állhatok szolgálatjára, uram?

— Részemről a szerencse. El nem mulaszthattam, hogy e tájékra jöven, meg ne látogassam Uraságodat. Örvendek, igazán örvendek, hogy ily kellemes helyzetben, ily alkalmas lakásban, ily jó egészségben találom.

Majdnem félóráig beszélt. Rettenetes! mikor írom én meg a cikket? Végre kifogytam a türelemből.

— Bocsanat, nekem sürgős dolgom van. Mivel szolgálhatok?

— Oh semmi, semmi. Csak el nem akartam mulasztani, hogy személyesen kívánjak Uraságodnak boldog ujesztendőt. Nem ismer még Uraságod? Én a Hubacsek-féle házak inspektora vagyok.

Értem, értem. Mikor tavasszal a lakásomat ki kellett volna festetni és mikor az ősszel új kályhát kellett volna kapnom, akkor a Hubacsek-féle házak inspektora nem akart se a festésről, se rólam, se a kályháról tudni semmit. Nagynehezen vittem ki annyit, hogy szobafestés és új kályha helyett megfestették a kályhát. — Az inspektor úr egy ötforintosnak (? Szerk.) grációz átvétele után eltávozott.

Azt hittem, hogy most már irhatok nyugodtan. Pedig dehogy, most jött még csak a java. De nem részletezem tovább, mert ugyanis valamennyi az ujjéneknak hajnalát emlegeti, egész a késő esti órákig. Mert addig ki nem fogytam belőle. Igazán szerencse, hogy az újév napja is csak huszonnégy órából áll, másképp még egyszer annyian gratulálnának.

Az inspektort követték szép sorban egymásután három levélhordó, a lámpagyújtogató, két sarki hordár, az utcaszöprők küldöttsége, négyféle jótékonyági boldog ujevkvívánás, három iskolaszolga, hat segédszolga, két sekrestyés — és ki győzné végig elszámolni mind! Pedig ebbe még nincs beleszámítva egy rakás műkedvelő boldog ujevkvívánó.

A cikkből nem irtam meg többet annál a három sornál, amit az első pauzában papírra vettem, minek folytán elmaradt a honorárium is. Azért a közelgő újév alkalmából mindeneknek azt ajánlom, hogyha van is egyénisége, ne legyen annak fővonása a lustaság.

Tudom, hogy a p. t. publikumot is elárasztják hamis boldogujév-kívánatokkal, amikre nem hamis huszasokkal kell felelni, épen azért talán jól fog esni az én őszinte kívánságom, melyet hangoztatok a »Népnevelő« összes olvasóinak: **Boldog újévet!**
Cenner Lajos.

ösgyűlés eszméjének a hive, azt akarja, hogy a megtartandó orsz. kath. tanító-gyűlésen az ország minden kath. tanítója egyforma joggal és kötelességgel jelenhessenek meg.

Kath. tanügyi lapjaink kivétel nélkül rokonszenvvel fogadják az orsz. kath. tanító-gyűlés eszméjét. Mi is üdvözljük azt, mert érezzük, hogy megtartására szükség van. A kath. tanügy, a kath. néptanítók jól felfogott érdeke kívánja, hogy végtére is már a kath. néptanítóság országos testületté alakuljon, egy szerves egészet képezzen.

Epen azért nagyon is kívánatosnak tartanók, hogy a látszólag ellenséges tábor, mely csak is egy jelentéktelen kérdésben foglal el egymással szemben állást, megkösse a fegyverbarátságot úgy, hogy annak eredményeit is láthassuk. Őszintén megvallom, hogy a két év előtt tartott országos tanítói értekezlet azon eseményét, midőn a Komlóssy tábor Eger- és Kalocsával találkozott és kibékült, oly fontos momentumnak tekintetem, mely után többé semmi eltérő vélemény sem lehet kath. tanító és kath. tanító között az országos gyűlés megtartására vonatkozólag.

Én tisztelettel fogadom a képviseleti rendszer hiveinek saját álláspontjuk igazolására felhozott érveiket, de nem vonom kétségbe azon állítás helyességét sem, hogy az ösgyűlés rendszere alkalmasabb arra, hogy az országos kath. gyűléshez fűzött reményeink és vágyaink teljesüljenek. Az egyesületek zarándoklatát meg az annyit emlegetett hetes bizottsághoz nem helyeslem, nem azért, mert e hetes bizottság majd tíz évet kitevő hallgatása és semmittevése által arról győzhetett meg minden tanítót, hogy nem bír azzal a szükséges lelkesedéssel, a mit a Komlóssy-mozgalom szűkebb és nagyobb bizottsága kézzel foghatóan tettek által is beigazolt.

Véleményem tehát az:

1. Tiszteljük egymás vallásos meggyőződését. Ne kételkedjük senki katholicitásban, és ami fő, lássuk be azt, hogy mindkét fél szándéka nemes, czélja egy: a kath. népnevelésügy felvirágoztatása.

2. Tanusítson feltétlen bizalmat a világi és egyházi tanítóság egymás iránt. A kath. néptanítóság hála Istennek elég képzett és művelt arra, hogy képviseleti rendszer nélkül is egy országos szakgyűlésen magát előnyösen bemutatni tudja, — ezt lássák be az egyháziak. Az egyház férfiai-nak magatartása a tanítósággal szemben meg szintén nem olyan, hogy okul szolgálhatna a tanítóság bizalmatlankodására, — ezt megint ismerjük be mi mindannyian.

És ha e két pontban foglaltak szerint átalakultunk, szerintem semmi akadály nincs többé, hogy a hetes bizottság és a Komlóssy mozgalom 100-as és 20-as bizottságai együttes munkára egyesüljenek.

Tartassék meg az országos tanítógyűlés a képviseleti és az ösgyűlés alapján egyaránt, olyképen, hogy az országban létező és működő r. k. tanító-egyesületeknek jogukban legyen tagjaiknak számarányához képest felülből képviselőket kiküldeni s viszont,

az ország kath. iskoláiban működő minden tanítónak jogában álljon a gyűlésen megjelenni.

Egy szent ügyről van szó; ezt soha se téveszszük szemünk elől.

Irodalom és művészet.

— **Imakönyv.** Irta *Hock* János, Veszprém egyházmegyei áldozó-pap és országgyűl. képviselő. Egyházmegyei jóváhagyással. Budapest, az Athenaeum r. társ. kiadása. A karácsonyi könyvpiacon katolikus szellemű termékei között kétségkívül a legelső helyet foglalja el Hocknak remek imakönyve, a mely nemcsak pompás technikai kiállítás, de gyönyörű szép magyarságával is egyik legkitűnőbb példánya a magyar imakönyv-irodalomnak, s főleg nők számára a legmellegebben ajánlható. A kiváló hitszónok rendkívüli kedveltségnek örvend a főváros köreiből is, a kinek jól ismert neve elég garantiát nyújt imakönyvének jelenségéről. Örvendünk, hogy az Athenaeum áldozatkészségével a magyar nyomdaipar és könyvkötészet versenyképességét a külfölddel szemben oly szépen megmutatta ez alkalommal, a mi vajha megszívlelésül szolgálna azoknak, a kik azt hiszik, hogy csak a Steimbrenner cseh cég képes szép imakönyveket produkálni, a melynek csinos kötése, de nagyrésztben magyartalan, sőt gyarló tartalmu, silány magyar imakönyvei sok százezer példányban forognak közkezen. Ennek kiküszöbölése nemzetgazdasági szempontból is igen kívánatos lévén, vajha ez ügyben az erre leghivatottabb Szent-István-Társulat minél szélesebb körű akciót indítana. — Kapható minden könyvkereskedésben. Ára a kötés szerint — 3 forinttól 30 forintig — váltakozik.

— **Az új pénz.** Tekintve azt, hogy valahányszor új pénzürték kerül forgalomba, bő alkalom nyílik a szélhámososságra, kitűnő eszmének kell tartanunk Stampfel Károlynak azt az ötletét, hogy az új pénznek, a koronaértéknek érmeit világos, szabatos színezett rajzokban, könnyen kezelhető négy lapocskán kiadta. Még a komoly hivatalos lap, a »Budapesti Közlöny« is szükségesnek találta az új pénz leírása mellé annak rajzát is csatolni — ami ugyan meglehetősen rosszul sikerült neki —; annál bizonyosabb, hogy ilyen szabatos és színnyomatu rajz nagy elterjedésre számíthat. Ajánljuk mindenkinek, hogy vegye meg ezt a kis nyomtatványt, melynek negyedik oldala az átszámításokat is adja, és hordja állandóan a zsebében; nem egy csalásnak vághatja vele utját. Kapható minden könyvkereskedésben 15 krajczárért.

— Ugyancsak Stampfel Károly kiadásában Pozsony—Budapesten megjelent az újonnan iadított »**Hazafias Könyvtár**«-nak 1. és 2. kötetkéje. A vállalatnak *Gaal* Mózes a szerkesztője. Mindakettő egy-egy történeti elbeszélést nyújt; az elsőnek a czíme *Szondi két apródja*, a másodiké *Zoárd jós-lata*, mindakettő az ismert nevű szerkesztő magyar zamatú tollából. A kötetkéiben képek is vannak. Ára egy-egynek 50 fillér (25 krajczár).

— **A római műveltség és a klasszikus művészet.** Irta Castelar Emil. Spanyol eredetiből fordította Szathmáry György. A jó magyaros fordítás mellett Szathmáry úrnak a munka kiválasztásában is nagy érdeme van, mert nagyban hozzájárul a művészeti ízlés és szellem közkincesé válásához, amire csakugyan szükség van. Ára 1 forint 60 kr. Kapható Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cégnél.

— **Szeretet és áldozat.** Irta Mátrai Győző, ipolyenyéki káplán, ára 25 kr. A huszonnégy oldalos füzet erősen sikra száll az alsó papság, főleg a szegény káplánok érdekében.

— **Keresztes Naptár** cím alatt a körösi püspök, mélt. és főt. Drohobeczky Gyula úr által a magyar ajku görög szertartású katolikusok számára alapított naptár 18 képpel illusztrálva hagyta el a sajtót. Tartalma a naptári részen és az ahhoz csatolt istenitiszteleti rövid directoriumon kívül, felöleli mindazt, mit e nemű kiadványokban feldolgozni lehet és azonkívül a hazai görög szertartású kath. egyház életében előforduló nevezetesebb eseményekről, kiválóbb egyénekéről is ad ismertetést, minden egyes esetben sikerült képek csatolásával. Ajánljuk e terméket a magyar vidékeken működő plébános és tanító urak figyelmébe, mert hazafias tanuja mellett kiváló gondot fordít a katholicizmus tisztaságának és erős érzületének fejlesztésére is. Ára egy példánynak díszes színnyomatu borítékban 30 kr. Megrendelhető Ungváron Jäger Bertalan kiadóhivatalában. A kiadóhivatal nagyobb számú példányok megrendelésénél megfelelő kedvezményt ad, sőt hajlandó azt három havi leszámolásra bizományba is adni a fűdő plébános és tanító uraknak.

— **»A mai hölgyek«** című, társadalmi életünkben merített, eleven tollal megírt regényt adott ki a »Képes Családi Lapok« kiadója, a karácsonyi ünnepek alkalmából. Örömmel vettük e regényt éppen most, midőn a magyar irodalom nem oly termékeny volt, mint más években, s sokkal kevesebb mű került a könyvpiaçra, mint az elmúlt évek karácsonyi idejében; örömmel vettük e regényt, mely nemcsak irányánál, hanem irányánál fogva is, mint »irányregény« számot tesz irodalmunkban. A mű szerzője széles körökben ismert írónk: V. Gaál Karolina. A díszes kiállítású, kényomású kötet ára 2 forint, de a »Képes Családi Lapok« kiadótulajdonosa, aki annyi áldozatot hoz előfizetőiért, e művet összes előfizetőinek díjtalanul küldte meg karácsonyi ajándéknak, s így a »Képes Családi Lapok« előfizetői ez évben öt ingyenes regényt kaptak. Ez áldozatkészség annyival inkább megérdemli a közönség elismerését, mert a »Képes Családi Lapok« a legtartalomdúsabb szépirodalmi lap, melybe legjobb nevű íróink dolgoznak, mint ezt a most megjelent, díszes képekkel ellátott szám is igazolja. A lap előfizetési ára egy évre 6 forint, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

— **Vettük az »Órangyal«** képes gyermeklap 8-ik évfolyamának első számát. A kis lap jelentékeny változáson ment keresztül; majd kétszer akkora, mint az előző években volt. Megjelen minden hó 1-én és 15-én, változatos tartalommal — a gyermekvilágból vett erkölcsi, történeti és mulattató elbeszélésekkel, ismeretterjesztő cikkekkel, vallásos és tréfás versekkel, különféle rejtvenyekkel és egyéb feladványokkal; minden számot több kép díszíti, melyek a befoglalt cikkekhez vannak

alkalmazva. Ezenfelül ingyen mellékletül gyönyörű színnyomatu képet is ad. — Előfizetési ára: egész évre 2 korona, fél évre: 1 korona, mely összeget: az »Órangyal« kiadóhivatalának, Győr — kell küldeni.

VEGYESEK.

A „NÉPNEVELŐ“ t. előfizetőihez!

Lapunk a jelen számmal befejezte XI. évi pályafutását!

Csendesen, zaj nélkül, mindazonáltal eredménynyel működünk, és ha nem osztjuk is egy előfizetőnk nézetét, miszerint egyedül a „Népnevelő“ azon lap, mely a tanítók ügyét minden tekintetben felöleli, — mert t. lapjaink is ugyanazon cél felé törekednek, — mégis nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy megtettünk mindent, amit tennünk kellett. Működésünk, törekvéseink elismerést arattak: a főt. papság és a tanító urak kedvelik lapunkat, csak nemrég választotta meg lapunkat a tekintélyes rozsnyói egyházm. tan.-egyesület hivatalos lapjává, az orsz. kath. tanító-gyűlés engedélyezése a magas püspöki kar által szintén a mi serpenyőnkre esik.

Mindez bizonyítéka annak, hogy nem vagyunk feleslegesek, és azért bizonyos önérettel lépünk a XII. esztendőbe, ugyanazon programmal, ugyanazon elvekkel, a melyek megvalósításának eddig is szenteltük erőnket.

Bizalommal kérjük ez uton t. előfizetőinket: sziveskedjenek a jövő esztendőben is b. hajlamaikban megtartani, nemcsak, hanem új előfizetőket is gyűjteni, hogy így anyagilag megerősödvé, a fokozottabb szellemi igényeknek annál jobban megfelelhessünk.

Miután lapunk kiadóhivatala nem működik nagy apparatussal, kérjük az előfizetéseket vagy megrendeléseket minél előbb beküldeni, hogy a jövő évfolyam első száma pontosan szétküldethessék.

Lapunk előfizetési ára marad a régi. Megrendelhető erga sacra (14—13) is. Gyűjtőknek 5 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk. — A szegényebb javadalmazású tanító urak a régi kedvezményekben részesülnek.

Tömeges pártolásért esedezünk!

Hazafiui üdvözléssel

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Lapunk jelen számához mellékeljük a Czimlapot és Tartalomjegyzéket. Ez alkalomból is felhívjuk a figyelmet az ajánlott díszes bekötési táblákra. — A hiányzó számokat szivesen pótolja a kiadóhivatal.

Karácsonyi ajándék. *Schuster Konstantin* vá-
czi püspök 80 ezer forintot küldött karácsonykor
a váczi polgármesternek, egy Vác városi árvaház
alapítására. A krisztusi szeretetre valló nemes lelkű
adományyal ércnél maradandóbb emléket emelt
magának a derék püspök, örök időkre biztosítván
sok szegény árva szivből jövő háláját.

A szentendrei iskola. Még az elhunyt Simor
bibornok-primás épített Szent-Endrén egy leányis-
kolát, melyben közel 300 leánygyermek részesült
oktatásban. Az iskola, míg a primás-bibornok do-
tálta, igen szépen virágzott, de alig hogy ez meg-
halt, a község, mely pedig a maga erejéből fen-
tarthatta volna az iskolát, az intézetet bezáratta.
A 300 gyermek hosszu ideig nem részesült okta-
tásban. *Vaszary* Kólos hercegprimás alig hogy
hírért vette ennek, rögtön segített a bajon s az in-
tézet ügyeit néhány hét előtt véglegesen rendezte
s a saját gondozása és oltalma alá vette.

Hol lesz az esztergomi új képezde? *Vaszary*
hercegprimás azon nagyszabásu terve, a melylyel
az egyházmegye három tanítóképzőjéből egy jót
akar létesíteni s illetőleg összevonni Esztergomban,
a megvalósulásához közeleg. Utóbbi Esztergomban
léte alkalmával behatóan foglalkozott az építkezés
tervével s annak helyével, mely a jelenlegi képezde
helyén tervezetett a szomszédos épület hozzácsa-
tolásával, a mely házikó tulajdonosa azonban há-
romszoros árért ajánlotta fel azt a nevezett célra.
E körülmény, de meg a jelenlegi képezde czélsze-
rűtlen fekvése is, a mennyiben a legjártabb, leg-
zajosabb és legporosabb szűkútkak mellett fekszik,
s kiépítve ugyszólván udvar nélkül maradna, arra
bírták a hercegprimást, hogy a bazilikához vezető
út szélén, emelkedett helyen és tágas téren fekvő
primási központi gazdasági épületet személyesen
megtekintve, azt paedagogiai, mint szintén hygieniai
és finanziaális szempontokból egyaránt kedvezőnek
kinálkozóknak találván, ezt jelölte ki az új tanító-
képző intézet helyéül, a melynél jobb választást
nem is tehetett volna.

Kisdedovás és magyarság. Az utóbbi minisz-
teri jelentésben a miniszter a kisdedovási törvényt
kommentálván, a többi közt azt mondja, hogy a
kisdedovásokban használandó foglalkoztatási és
szemléltető eszközöket az országban és hazai vi-
szonyoknak megfelelően fogja készíttetni. Erre azért
van szükség, mivel a külföldről importált szem-
léltető képek stb. más nemzetek szellemét és szo-
kásait tükröztetik, már pedig a kisdedovás nálunk
minden ízében magyar legyen. Csak aztán olesők
is legyenek azok az eszközök, mert ha olyan drá-
gák lesznek, mint az állami szemléltető képek és
czélszerűtlennék mint a Gönczi-féle természetrajzi
képek, akkor ne esodálkozzék a miniszter úr, ha
az olesó, de czélszerűtlen Tempski-képeket vásá-
rolják az iskolafenntartók, a melyek a nemzeti ka-
rakterrel homlokegyenest ellenkeznek.

Ötven éves tanítói jubileum. Február elején
fogja ünnepelni *Czeplédi* György csornai róm. kath.
tanító ötvenéves tanítói jubileumát. A lelkes és

buzgó kath. tanítónak, ki a kath. tanítók minden
mozgalmaiban élénk részt vett, ezen jubileumára
nagy előkészületeket tesznek a megyében s mint
halljuk, a buzgó tanfőféru legmagasabb kitünté-
tésben is fog részesülni.

Bécs város szolgálai és a budapesti tanítók.
Bécsben a tanácsi szolgálak 700, 750 és 800 forint
fizetést, és 210 frt lakáspénzt kapnak. Budapesten
az első fizetési fokozatban levő tanítóknak van 800
frt fizetésük, és 250 frt lakáspénzük. A bécsi is-
kolaszolgálak fizetése 500, 600 és 650 frt és 180 frt
lakáspénz. Budapesten a második fizetési fokozat-
ban levő tanítók 600 frt fizetést és 200 frt lakás-
pénzt élveznek. A bécsi kézbesítők 400, 450, 500
frt fizetést és 150 frt lakáspénzt kapnak, a har-
madik fizetési fokozatban levő budapesti tanítók
pedig 500 frt fizetést és 100 frt lakáspénzt. A bu-
dapesti segédtanítóknak a fizetése pedig 500 frt.
A bécsi szolgálakat ezen kívül ruhával is ellátják.
A bécsi szolgálak tehát absolute sokkal jobb hely-
zetben vannak, mint a budapesti népnevelők.

Egy kis összehasonlítás. Megszívlelésül nem
árt egy kis összehasonlítás az államvasutak alkal-
mazottjainak táblázatával. 300 frtos fizetést kap-
nak a pénztárőrök, lámpakezelők, kertész-segédék,
mindezek azonban a szolgálak keretébe tartoznak.
300 forintnál kevesebb fizetést huznak a pályaoőr,
málházó, korlátőr, kapuoőr, éjjeli oőr, irodaszolga,
lámpakezelő. Ezek Magyarországhban azok az álla-
sok, melyek még a tanítói állásnál is rosszabbak.
Egy vasuti konduktor vagy raktár-felvigyázó 420
forint fizetést kap a legalsó fokozatban is, ezek-
nek pedig nem kell 12 esztendeig tanulniok.

Akik a szolgálak után jönnek. A f. hó 24-én
kiutalványozott drágasági pótlékot ma már az
összes fővárosi tisztviselők fölvelték. A fővárosi
alkalmazottak között azonban az óradijas tanítók
és tanárok megint nem kaptak drágasági pótlékot,
ami nagyon lehangolta őket, mert a főváros összes
alkalmazottai, még a rapidijasok és az ideiglenes
iskolaszolgálak is kapnak drágasági pótlékot. E jó-
tétéményből csak az óradijasok vannak kizárva,
holott ezek még jobban rászorulnak arra, mint a
jobbifizetésü rendes tisztviselők.

A sopronmegyei kath. népnevelési egyesület
mult hóban közgyűlést tartott. Ezen hazánkban
eddig párját nem lelo intézmény 1868-ban a nép-
iskolai törvény megalkotása után néhai gróf Zichy
Henrik és gróf Niczky Lajos buzditó felhivására
alakult, alapszabályai pedig 1873-ban lettek meg-
erősítve. Célja: a fennálló tanhatóságok mellett a
katholikus népnevelés ügyét szellemileg és anyagi-
lag gyámolítani, különösen pedig arra ügyelni, hogy
népiskoláink katholikus jellege fontartva és bizto-
sitva legyen. — Az egyesület alapító és rendes ta-
gokból áll. Az alapítók egyszer mindenkorra leg-
alább 20 frt alapítványt tesznek, a rendes tagok
magukat 6 évre 1—1 forint befizetésére kötelezik.
Jelenleg van 49 alapító és 130 rendes tagja. Az
egyesület vagyona 11 ezer forint, melyből 10,500
frt van tőkesítve. — Az 1892-dik évi jövedelemből
kiutalványoztatott: a malomházi iskola építésére

150 frt, a beői iskolának tanszerekre 12 frt, a német-zsidányi hántortanító fizetésének feljavítására folytatólag 25 frt. Három tanítóképzőintézeti növendék ételmezést nyert az egyesület költségén. — Tisztviselőknek 1893. évre megválasztottak: *Schlegel* Péter süttőri esperes-plébános elnök, dr. *Gaar* Vilmos ügyvéd és lapszerkesztő alelnök, *Haller* József tanítóképző tanár, *Kriegler* Mihály árvaházi felügyelő pénztáros. — Az egyesület a múlt évben örvendetesen fellendült ugyan de még mindig igen nagy a meghódítandó tér, még léteznek kerületek, hol az egyesület alig egy-két tagot számlál; különösen pedig a világi elem aránylag kevés számmal van benne képviselve. Az elnök azért felkéri a tagokat, törekedjenek az egyesület áldásos működésének fokozása végett minél több tagot szerezni, hogy ismét életre keljen a hajdani buzgóság, mely annak keletkezésekor oly fényesen nyilatkozott.

Nyilvános köszönet. Nagys. baráti Huszár Béla úr látván, hogy az ipolybalogi róm. kath. iskola padjaiban a gyermekek csak szorulva férnek el, azt karácsonyi ajándékkul két új díszes paddal lepte meg. Nagys. Huszár Béláné, szül. Blaskovics Jolán úrnő pedig 5 forint készpénzt, egy nagy kosár almát és 100 darab aranyozott diót küldött a tanulók karácsonyfájára. — Midőn ezen iskolám iránti kiváló figyelemért legőszintébb köszönetemet nyilvánítani szerencsés lehetek, csak azt kívánom, hogy minden kath. iskolának adjon Isten ily lelkes barátokat; Őket pedig áldja meg a Mindenható abban, miben szeretetök összpontosul: a derék négy Huszár fiúban, kikben örömmüket állandóan feltalálhassák. *Szokoló István*, kántor-tanító.

A strike hatása. Említettük volt, hogy a dombovári tanítók a tanév elejétől nem kapván egy krajczár fizetést sem, sztrájkoltak. A szokatlan kura használt, mert a dombovári kollegákat az előljáróság csakugyan kifizette.

Külön gyorsvonat Budapestről Rómába. XIII. Leo pápának 50 éves püspöki jubileuma alkalmából jövő évi február hó 16-án külön gyorsvonat indul Budapestről Rómába s pedig közvetlen Rómáig közlekedő kocsikkal, úgy hogy minden átszállás útközben esik. Ezen különvonathoz kétféle menettérű jegyek fognak kiadni s pedig Budapestről Zágráb-Fiume-Cormons-Flórenzen át Rómába és ugyanazon úton vissza; továbbá oly jegyek, melyekkel a visszautazás Florenz-Bologna-Milano-Venecze-Trieszt-Pragerhofon át történik, az előbbi ára: I. o. 140 frt, II. o. 110 frt; az utóbbi I. o. 150 frt, II. oszt. 118 frt, Rómában való 5 napi teljes ellátást is beleértve. A jegyek 60 napig érvényesek, melyekkel a visszautazás bármely rendes vonattal történhetik; a visszautazásnál az utazás bárhol félbeszakítható. Részletes programmok König Gusztáv úrnál (Budapest, krisztinavárosi plébánia és a magyar királyi államvasutak budapesti menetjegyi-irodájában, Hungária-szálló) kaphatók, hol jelentkezések is elfogadtnak.

Hogy nevelik a német császár fiait. A német császár fiait igen egyszerűen és szigorúan nevelik. Mindennap, télen úgy mint nyáron, a három idősebbik reggel 7 órakor kel föl és háromnegyed nyolczkor reggeliz, theat és kiflit. Pont nyolczkor kezdődik a tanulás. Közbe a szünetek alatt lemennek a kertbe játszani. 10 órakor másodsor reggeliznek, vajás kenyeret, vörös bort s ha szomjasak, fürstenbrunni savanyuvizet kapnak. Azután még egy kicsit tanulnak s mennek lovagolni vagy koscsikázni. Negyed 2-kor ebédelnek, levest, halat, sültet, főzeléket, tésztát, gyümölcsöt, sajtot. Rá ismét vörös bort és fürstenbrunni vizet isznak. Ne-

gyedháromkor a kertbe mennek, a hol főjátékszerük egy fél éves Hans nevű óz. A trónörökös ke-rekparozni is igen szeret. Négy óra tájban a három fiú szülei látogatására megy, hol tejet kapnak egy kis süteménnyel. Hat órakor visszamennek az új palotába és megvaecorálnak. Fél 8-ig még eljät-szadoznak s pont nyolcz órakor ágyba fekszenek. Így megy ez mindennap. Vasárnap délelőtt templomba mennek.

Humor. Billiárd. Számtani óra alatt kérdi a tanító: Tudod-e Buleza Jancsi mennyi az: ezer millió. — Egy milliárd! felel a nebuló. — Hát ezer billió? — Az meg egy — billiárd! — **Gonosz megjegyzés.** Morsenak, ki a távirót találta fel, és Bellnek is, a telefon feltalálójának, siket-néma feleségük volt. Egy angol lap ezt említve, megjegyzi: Ime mire képes a férfi, ha — csönd van a házban.

Szerkesztői telefon.

T. olvasóinknak és munkatársainknak boldog újévet kívánunk!

H. E. Régi okleveleket a nemzeti muzeum könyvtára, a m. t. akadémia vagy az orsz. levéltár vásárol. Tessék ezekhez fordulni és közölni velük az oklevelek keltét és a tartalmát röviden. — L. N. Hibás czímszalag-ját újév után a legnagyobb készséggel fogja kijavítani a kiadóhivatal.

Kiadóhivatali pósta.

Kiss Valdemár székesfővárosi jönevű könyvkötő a „Népnevelő“ 1892. évfolyamához esinos bekötési táblákat készített. Egynek ára 60 kr, bérmentes küldéssel. A szétküldés decz. végén fog eszközöltetni, amikor az évfolyam teljes és a tartalomjegyzék mellékelve lesz. A megrendeléseket kiadóhivatalunkhoz kérjük intézni.

PISKY ZOLTÁN

tea-, rum-, bor- és csemege-kereskedés
BUDAPEST,

Kerepesi-út 11. Pannonia és Fehérló szálloda között.

Vidékre postai utánvéttel, küldi a következő legjobb minőségű czikkeket:

Tea 1/4 kilós doboz, orosz családi tea	1 frt 50
Tea 1/4 kilós doboz, császár-keverék	2 forint
Családi Tea igen jó, 1/2 kilós	2 frt 50
Jamaikai rum, literje 1.40, 1.75, 2.—, 2.50.	
Brazíliai eredeti palaczk, 1 1/10 literes	1 frt 40
Brazíliai eredeti palaczk, 1 literes	1 forint
Ananasz rum, 1 nagy palaczk	2 frt 50
Thea sütemény, legfinomabb kevert, kilója	1 frt 80
Thea sütemény, legfinomabb angol kevert, kil.	2 frt 20
Cognac francia, 1 nagy palaczk 2 frt 50 krtól 5 frtig.	
Cognac magyar, igen jó, 1 nagy p. 1.60 krtól 2.60 krig.	
Malaga szőlő, igen szép, kilója	1 frt 80
5 kiló Maroni görczi, igen szép	1 frt 50
Czukrozott gyümölcs, kilója	2 forint
Szardíniák olajba 1 doboz 22, 32, 45, 90 kr., 2 forint.	
Orosz halak, legszebb, hordója	1 frt 60
Mogyoró, igen szép, kilója 60—80 kr.	

Igen szép választék karácsonyfa-díszekben és czukorkákban.

Méh, lúd és bárány. A bostoni város-ház lobogóját a nevezett három állat ékíti. A méh a szorgalom, a lúd az éberség, s a bárány a békesség jelvénye.

Khina kath. lakossága 1.100.000 bennszülött, kik 800 európai és 650 bennszülött pap lekipásztorkodása alatt élnek; van továbbá 30 kollegium és 34 zárda. Az isteni tisztelet átalán véve khinai nyelvű.

Találó felelet. Egy amerikai lelkész közelebb azt tanácsolta híveinek, hogy házaikra villámhárítót alkalmazzanak. Egyik jámbor híve elszörnyűködött ez ajánlotlan és így kiáltott föl: »Hát akkor mivel verheti majd meg az Isten az embert?«
»Butasággal!« válaszolt a lelkész.

Sternberg Ármin és Testvére

cs. és kir. szabad. hangszer-ipar
Budapest, VII., Kerepesi út 36.

Saját gyártmányu mindenemű hangszerek és azok kellekei és alkatrészei. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szakszerű pontossággal eszközöltetik.

— Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. —
Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.
Zongorák javítása és hangolása pontosan eszközöltetik.

„INTONA“ (Ariston)

elpusztíthatlan acélszavakkal, változtatható acélszavakkal és korlátlan műsorrall. Ezen új találmányu hangszerrel minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabot lehet játszani.

Ára 12 forint, a kótalapok darabja 30 krajczár.
Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utánvétellel fogantositatnak.

Harmonium-különlegességek nagy választékban.
Legalkalmasabb az énekhar vezetésére a **MINIATUR-HARMONIUM.**

Ifj. NAGEL OTTÓ könyvkereskedésében

BUDAPEST, Muzeum-körút a Nemzeti színház bérházában kaphatók:

Családi naptárak.

Athenaeum nagy képes naptára	1.—
Athenaeum kis képes naptára	—60
Athenaeum reformnaptára	—40
Athenaeum dalos népnaptár	—30
Mikszáth Almanach	1.—
Budapest nagy képes naptára	—60
Budapest kis képes naptár	—30
Családi nagy képes naptára	—80
Családi képes naptár	—60
Családi képes naptár	—40
Házi képes naptár	—50
Honvéd képes naptár	—60
Honvéd képes naptár	—30
Honvéd képes naptár	—36
Honvéd	—50
István bácsi képes naptára	—50
Jász-Kún képes naptár	—20
Jó egészség naptár	—30
Jó egészség naptár	—20
Kis képes naptár	—30
Kossuth képes naptára	—40
Kossuth naptár	—40
Közhasznu képes naptár	—40
Lidércz naptár	—60

Magyar ember naptára	—24
Magyar háziasszonyok naptár	1.—
Magyar nép naptára	—30
Magyar nők naptára	—60
Pallas nagy képes naptára	1.—
Mátyás király naptára	—20
Nagy képes naptár	—40
Petőfi naptár	—40
Protestáns képes naptár	—50

Szakknap-tárak.

Állatorvosi zsebnaptár	2.—
Tanítók zsebnaptára	1.20
Kertészeti zsebnaptár	1.40
Borászati naptár	—80
Iparosok évkönyve és naptára	—50

Csinos, elegáns tárcza-naptárak, fali naptárak minden nagyságban és kiállításban, továbbá különféle heti előjegyzési és tömbnap-tárak 20 krtól felfelé.

Az itt elősorolt Naptárakon kívül bármennemű könyvek általam jutányos áron beszerezhetők. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

A Budapest-ferenczvárosi templom részére szállított üveg-festmény rajza.

ÜVEGFESTÉSEK MŰINTÉZET.

Ajánlja saját készítményü üvegfestményeit templomok számára szőnyeg- és mozaikmintákkal, figurális alakokkal, modern vagy antikstyl szerint.

Költségtervezeteket és rajzokat kívánatra bérmentve küldök.

Egy nagy SZENT ERZSÉBET-et ábrázoló üvegfestmény, mely az 1891. évi temesvári kiállításon az aranyéremmel lett kitüntetve, jutányos áron eladó.

LIGETI SÁNDOR, Budapest, papnövelde-utca 6. sz.

„BUDAPEST“

képes politikai napilap.

XVI. évfolyam.

Naponként 36,000 példányban jelenik meg.

Folyvást 2 érdekesítő regényt közöl. Hetenkint »Uj Budapest« című humorisztikus lap mint ingyenmelléklet, melynek képtalány-megfejtői között évente 156 kötet értékesebb könyv és

52 darab „Jószív“-sorsjegy

lesz kisorsolva.

A „Budapest“ sokoldalúsága mellett a tanügyi eseményeket is a legélénkebb figyelemmel kíséri s a hazai tanítóság jogos érdekeinek a legbuzgóbb szószólója.

Évi előfizetési ár 12 forint.

Kedvezmény-ár tanító urak számára: egész évre 9 frt, félévre 4 frt 50 kr., negyedévre 2 frt 25 kr. a postai küldést beleértve.

Az előfizetési pénzek a lakhely és u. posta pontos megjelölésével a »Budapest« kiadóhivatalához

WODIANER F. és FIAI

Budapest, Sarkantyus-utca 3. sz. alá küldendő.

Mutatványszámok egy hétig ingyen küldetnek.

Lapunk kiadóhivatalában kapható

A SÁTOROS CZIGÁNY

czimü

Humorisztikus néprajz

ZÁMOLYI V. MIHÁLY-tól.

Ára 75 kr., bérmentes küldéssel.

Megjelent és kapható:

A magyar korona országai hegy-és vízrajzi térképe, elemi oktatásra igen czélszerű. — 25 kr.

A Rondirás módszeres iskolája, Kollacszkovszky Szilárdtól. — 30 kr.

Térképhálózatok, térképrajzoláshoz, 100 lap 2.50, 1 lap 3 kr.

KÁROLYI GYÖRGY

papirkereskedésében

BUDAPEST, V. Dorottya-u. 10.,

ahol azonkívül elismert jó minőségű irkák, szépírási füzetek, rajzkönyvek, rajzfüzetek s minden iskolai szerek jutányosan beszerezhetők.